

Záznam z jednání Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách (dále jako „Výbor“) konaného dne 15. prosince 2016

Místo schůze: Praha, Úřad vlády ČR, Vladislavova 4
Místnost suterén (od 13:30 do 15:30 hod.)

Přítomné členky a členové (zástupkyně a zástupci členek a členů s hlasovacím právem):

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Bálková Pavla	MSp
2.	Bělohávková Kateřina	MV
3.	Čechová Jitka zastupuje: Jandová Hana	Persefona
4.	Chomová Zuzana	IC Praha
5.	Hurychová Eva	nezávislá odbornice
6.	Marvanová Vargová Branislava (předsedkyně)	nezávislá odbornice
7.	Poláková Jitka (místopředsedkyně)	proFem, ČŽL
8.	Prokopová Zdeňka	ROSA
9.	Trávníček Zdeněk	nezávislý odborník

Omluveny/i:

	Příjmení a jméno	Organizace:
1.	Bednářová Zdena Zuzana	Nezávislá odbornice
2.	Hovorka Daniel	MPSV
3.	Jonitová Bronislava	MO
4.	Kniha Michal	Život90
5.	Korbel Matouš (místopředseda)	MŠMT
6.	Krpálková Jindřiška	nezávislá odbornice
7.	Levová Jana	Spondea
8.	Laurenčíková Klára	Univerzita Karlova
9.	Spoustová Ivana	advokátka
10.	Potměšil Jan	nezávislý odborník
11.	Vitoušová Petra	Bílý kruh bezpečí
12.	Vojtíšková Martina	APIC
13.	Vrbický Jan	MPSV

Hostky/é:

	Příjmení a jméno	Organizace:
1.	Chaloupková Jaroslava	Acorus
2.	Rittichová Barbora	MSp
3.	Ježková Veronika	ProFem

Tajemník Výboru: *Pavlíček Michal*

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Rada“): *Šafařík Radan*

Z celkového počtu **22** členů a členek bylo v době zahájení jednání Výboru přítomno **9** osob s hlasovacím právem. Výbor nebyl usnášení schopný.

Návrh programu jednání:

1. Úvod a schválení programu	B. Marvanová Vargová
2. Provozní a organizační záležitosti	B. Marvanová Vargová
3. Vyhodnocení plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 - 2018 ze strany MV, případné návrhy na aktualizaci Akčního plánu	K. Bělohávková, členky a členové Výboru
4. Civilně-právní aspekty ratifikace Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, podněty ze strany Výboru	B. Rittichová, členky a členové Výboru
5. Novela zákona o sociálních službách, aktuální informace o připomínkovém řízení	M. Pavlíček, členky a členové Výboru
6. Informace o činnosti pracovní skupiny pro práci s násilnou osobou a související aktivity	M. Pavlíček, členky a členové Výboru
7. Informace o činnosti pracovní skupiny pro prevenci sexuálního násilí	J. Poláková, členky a členové Výboru
8. Projekt ÚV ČR z Norských fondů, aktuální aktivity a výstupy	M. Pavlíček, členky a členové Výboru
9. Různé	Členky a členové Výboru

Ad bod 1 – Schválení programu

B. Marvanová Vargová zahájila jednání Výboru a představila návrh programu. Všichni přítomní členové a členky s návrhem programu souhlasili.

Přestože Výbor nebyl usnášeníschopný, přítomné členky a členové se dohodli na tom, že jednání Výboru bude pokračovat bez možnosti přijmout usnesení.

Ad bod 2 – Provozní a organizační záležitosti

Členové a členky Výboru se v rámci tohoto bodu jednání domluvili na následujících termínech příštích jednání v roce 2017: 9. března v 10:00, 8. června v 10:00, 14. září v 10:00 a 7. prosince v 10:00. Dále proběhlo ujasnění kompetencí členek a členů předsednictva včetně úlohy Úřadu vlády a funkce Výboru v rámci Rady vlády pro rovnost žen a mužů. Členové a členky Výboru se také shodli, že v případě nejednotnosti Výboru ohledně zásadních témat dojde vždy k hlasování, které určí stanovisko, jež bude poté Výbor jednotně prezentovat.

Ad bod 3 – Vyhodnocení plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 - 2018 ze strany MV, případné návrhy na aktualizaci Akčního plánu

K. Bělohlávková představila plnění úkolů ze strany MV. Úkol číslo 2: *Transformací a integrací současných telefonních linek provozovaných nestátními neziskovými organizacemi zajistit zahájení provozu celostátní bezplatné telefonní linky s nepřetržitým provozem pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím* – v současnosti je zajištěn provoz linky prostřednictvím Bílého kruhu bezpečí. Financování projektu je zajištěno na dva roky. Úkol č. 7: *Zajistit využitelnost formuláře pro hlášení zavadového obsahu a aktivit v síti internetu i pro případy nebezpečného pronásledování a pro případy pomoci při odstranění obsahu internetových stránek, který vytvářejí násilné osoby s cílem pronásledování či poškozování dobrého jména osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím nebo pomáhajících profesí* – rozšířením současné služby se bude zabývat policejní prezidium. Úkol č. 8: *Zajistit dostupnost okamžité pomoci pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím ve zvlášť rizikových případech s využitím nových technologií, mj. ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi* - zavedení sledovacích náramků se v těchto případech zatím jeví jako neprůchodné. Osobám zvláště ohroženým je k dispozici policejní ochrana. Úkol č. 11: *Prostřednictvím dotačních titulů zajistit pravidelné, včasné a předvídatelné financování pro nestátní neziskové organizace poskytující pomoc osobám ohroženým domácím a genderově podmíněným násilím* – dotační titul MV pro oblast prevence kriminality byl v letošním roce zaměřen na násilí na seniorech. Od příštího roku bude opět zaměřen na práci s násilnými osobami. Úkol č. 19: *Zajistit celorepublikovou dostupnost terapeutických intervencí pro násilné osoby, tak aby v každém kraji byla k dispozici alespoň jedna specializovaná organizace (např. zřizovatelů/poskytovatelů služby intervenčních center) poskytující terapeutické intervence pro násilné osoby s rozsahem nabídky těchto programů zohledňující počet obyvatel daného kraje* – dostupnost terapeutických intervencí pro násilné osoby byla řešena prostřednictvím připomínek k novele zákona o sociálních službách. Aktuálně se čeká na vypořádání připomínek. Úkol č. 20: *Vést aktualizovaný seznam organizací poskytujících terapeutické intervence pro násilné osoby a zveřejňovat tento seznam na internetových stránkách příslušných resortů* – seznamy si vedou pouze

jednotliví krajští metodici a metodičky. Centrální seznam zatím neexistuje. Úkol č. 25: *Zajistit průběžné školení pracovníků a pracovníc relevantních institucí a organizací: Policie ČR, justice, školství, sociální práce (včetně OSPOD a sociálních kurátorů a kurátorek) v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí* – v tomto ohledu se toho moc nemění. Pracovníci a pracovníce relevantních institucí jsou ohledně této problematiky školeni v rámci základního vzdělávání. V současnosti se chystá proškolení nových lektorů a lektorek na krajském ředitelství. Také by měla vzniknout nová metodika pro policii, OSPOD a soudy. Úkol č. 27: *Zpracovat analýzu současného stavu činnosti interdisciplinárních týmů a interdisciplinární spolupráce v jednotlivých krajích s identifikací stávajících problémů a příkladů dobré praxe a formulací případných doporučení* – MV se zúčastnilo jednání s Asociací pracovníků intervenčních center, kde se jednotlivé kraje vyjadřovaly ke spolupráci. Jejich hodnocení bylo veskrze pozitivní.

J. Poláková v souvislosti s úkolem č. 27 navrhla dotázat se MPSV, zda interdisciplinární týmy fungují a zda vznikla předmětná analýza.

K. Bělohlávková dále představila plnění úkolu č. 29: *V souladu s doporučeními iniciativy „Specialista DnM“, jejímž garantem je Asociace pracovníků intervenčních center, podporovat specializaci Policie ČR na případy domácího a genderově podmíněného násilí* – aktuálně existuje možnost e-learningu pro policisty a policistky. Připravuje se návrh, který by zvýšil kompetenci krajských metodiků a metodiček a zajistil založení specializované policejní skupiny pro řešení případů domácího násilí. Chystá se také novela metodiky, jejíž součástí by mělo být zavedení specializace státních zástupců a zástupkyň. Vzdělávání soudců je stále problematické. Policie bude také provádět revizi diagnostické metody SARA (úkol č. 31: *Zpracovat analýzu vhodnosti využívání diagnostické metody SARA a zvážit její revizi či doplnění nebo nahrazení jinou metodou*).

B. Marvanová Vargová informovala o tom, že vyhodnocení vhodnosti nástrojů pro hodnocení rizik se věnovaly některé publikace vzniklé v rámci evropských sítí a přislíbila na tyto publikace zaslat odkazy.

V. Ježková poukázala na problém nárůstu zneužívání domácího násilí při rozvodových řízeních („naočkování“ oběti), což následně vede k podceňování této problematiky ze strany soudců (viz seminář proFem „Důkazní prostředky v případech sexuálního násilí“).

Z. Prokopová uvedla, že dlouho nebylo možné od policie získat informace o tom, jakou verzi metody SARA a jaké konkrétní otázky policisté a policistky v těchto případech obětem pokládají, a to ani pro specializovaná pracoviště.

J. Poláková vznesla dotaz, zda by MV mohlo poskytnout statistiky ohledně počtů výjezdů k případům domácího násilí a počtů vykázaní v těchto případech.

B. Marvanová Vargová navrhla zařadit diskuzi ohledně evaluace vhodnosti nástroje SARA jako bod na další jednání Výboru.

K. Bělohlávková poté pokračovala v představení plnění úkolu č. 38: *Uspořádat konferenci o problematice kyberšikany v souvislosti s ochranou osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím a pomáhajících profesí a úředních osob participujících na řešení těchto forem násilí. Zajistit vydání sborníku příspěvků* – konference

ke kyberšikaně proběhla dne 6. října 2016 ve spolupráci s Gender studies a zúčastnilo se jí 115 osob. K. Bělohávková také informovala o připravované novele zákona o Policii ČR, kdy by v případech domácího násilí dítě mělo být automaticky ohroženou osobou. Policisté a policistky by současně měli povinnost poskytnout záznam o provedení vykázání. Úkol č. 69: *Zařadit do zákona o přestupcích ochranné opatření, umožňující uložit povinnost podrobit se terapeutické intervenci pro násilné osoby v případech domácího a genderově podmíněného násilí* - MV již připravilo zákon o odpovědnosti za přestupky, který obsahuje povinnost podrobit se programu pro násilné osoby (max. 1 rok). Účinnost zákona je od července 2017.

Ad bod 4 – Civilně-právní aspekty ratifikace Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, podněty ze strany Výboru

B. Rittichová z oddělení civilního práva legislativního odboru MSp uvedla téma. MSp v současné chvíli analyzuje závazky vyplývající ze zmíněné Úmluvy v oblasti civilního práva. Bylo zvažováno, na kolik je nezbytné výslovné definování pojmu domácího násilí, zejména vzhledem k tomu, že v odborné literatuře není pochyb o tom, co se za tento jev považuje. MSp by případně uvítalo více informací o tom, na kterých úrovních a jakým způsobem dochází k selhání v práci s tímto pojmem. Mezi další zvažované oblasti v souvislosti s domácím násilím patří například otázka vypořádání společného jmění manželů, dědění, svěřování dítěte do péče (soudy a jejich pohled na domácí násilí, následná péče o dítě), dohod o majetkovém uspořádání. Ačkoli MSp má k dispozici publikaci *Bílá místa české legislativy*, velmi by uvítalo bližší informace o těchto problematikách, včetně statistických dat. Jednalo by se jak o informace o problému samém (jakým způsobem v případě jednotlivých bodů dochází k tomu, že není dosahováno požadované ochrany), tak o informace týkající se průzkumu (informace o respondentech z řad odborníků, o detailních výsledcích průzkumu a projektu apod.) Tyto informace jsou velmi cenné pro případná další jednání v rámci legislativního procesu.

B. Rittichová dále uvedla, že pokud jde o protiprávní sterilizace, pak v reakci na čl. 39 písm. b) Úmluvy, pro případy sterilizací osob, jež nepochopily povahu zákroku, se MSp bude snažit zavést monitoring soudních rozhodnutí o sterilizacích osob s omezením svéprávnosti i bez omezení svéprávnosti (dle § 101 občanského zákoníku). K efektivnímu monitoringu zmiňovaných zásahů by bylo vhodné, aby zavedlo obdobný monitoring MZd (ověření, zda si data budou odpovídat a nedochází k zákrokům, které by soudem nebyly aprobovány). Prvním krokem by mohlo být evidování počtu jednání komisí rozhodujících o sterilizaci dle § 13 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, a případně i jejich rozhodnutí (nemuselo by tedy dojít k žádnému vyhledávání v rámci zdravotní dokumentace pacientů). Je na zvážení, zda by o tato data MZd nemohl požádat Výbor. MSp zároveň poukazuje na to, že je také členem pracovní skupiny zabývající se rehabilitací a odškodněním v případech nedobrovolných sterilizací. MSp také navrhuje změny v souvislosti s posílením poskytování bezplatné právní pomoci. Materiál je v současnosti v připomínkovém řízení. MSp připravuje analýzu týkající se výživného, kdy cílem je zlepšení aktuální situace. V této oblasti došlo také k návrhu inovace zpracování statistik, MSp usiluje se o jejich plastičtější obraz (podkladem je cca 50 000 rozhodnutí soudů). MSp registruje požadavek na posílení sběru statistik v oblasti domácího násilí a v civilní oblasti. V tuto chvíli bude však předmětem jednání jejich navýšení vzhledem k technickým možnostem systému, který data sbírá.

V této souvislosti B. Rittichová požádala zejména přítomné zástupce neziskových organizací o podporu při sdílení informací o zmiňovaných problémech, aby bylo možné podrobně analyzovat stávající situaci, konkrétní body, kde v systému dochází k problémům. Pro vyhodnocování budou velmi přínosná i data výzkumů NNO cílících na užší skupiny populace. Bylo dohodnuto, že V. Ježková připraví shrnutí doporučení analýzy „Bílá místa české legislativy“ týkajících se civilně právních aspektů ratifikace Istanbulské úmluvy, ke kterým by mohl Výbor zaujmout stanovisko.

Ad bod 5 - Novela zákona o sociálních službách, aktuální informace o připomínkovém řízení

M. Pavlíček informoval členy a členky Výboru o průběhu vypořádání připomínek na MPSV. V současnosti se čeká na písemné vyjádření k vypořádání MPSV. MPSV akceptovalo připomínku Úřadu vlády ČR ke zřízení specializované sociální služby pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí. Na vypořádání připomínky k umožnění práce s násilnou osobou intervenčním centřem se stále čeká.

Ad bod 6 - Informace o činnosti pracovní skupiny pro práci s násilnou osobou a související aktivity

M. Pavlíček informoval o činnosti pracovní skupiny. Zejména o proběhlém semináři k otázce zařazení programů pro násilné osoby v případech domácího násilí do systému sociálních služeb. Pracovní skupina se bude tématem systémového financování programů pro násilné osoby zabývat na dalších jednáních.

Ad bod 7 - Informace o činnosti pracovní skupiny pro prevenci sexuálního násilí

J. Poláková přítomné informovala, že pracovní skupina se od posledního jednání nesešla. Aktuálně se řeší termín dalšího setkání.

Ad bod 8 - Projekt ÚV ČR z Norských fondů, aktuální aktivity a výstupy

M. Pavlíček předal informace o aktuálních aktivitách a výstupech projektu z Norských fondů. V rámci 16 akčních dnů proti násilí na ženách proběhla konference zaměřená na násilí v médiích a kyberprostoru, v rámci které byla představena kampaň „To je rovnost!“ (<https://www.facebook.com/tojervnost/>, <http://www.tojervnost.cz/>) a konference zaměřená na práci s násilnou osobou. V rámci projektu z Norských fondů byly také dokončeny následující analýzy: Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy, Analýza postojů původců a původkyň domácího násilí a práce s nimi, Analýza genderově podmíněného kybernásilí v ČR, Analýza mediálního zobrazování genderově podmíněného násilí a Analýza kvality a dostupnosti specializovaných pobytových služeb pro oběti domácího násilí. Většina těchto analýz je již k dispozici v tištěné verzi, případně online: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/analyzy-v-ramci-projektu-z-norskych-fondu-151314/>.

Ad bod 9 – Různé

R. Šafařík informoval přítomné o nové systemizaci na Úřadu vlády. Od ledna vznikne nový Odbor rovnosti žen a mužů a v rámci něj dvě nová oddělení: Oddělení sekretariátu Rady pro rovnost žen a mužů a Oddělení průřezových agend.

Shrnutí úkolů a závěrů jednání Výboru:

- Zajistit termín a místnost pro další jednání Výboru (M. Pavlíček)
- Na další jednání Výboru zařadit bod k evaluaci vhodnosti nástroje SARA (M. Pavlíček)
- Zaslát Výboru odkazy na publikace věnující se vyhodnocení vhodnosti nástrojů pro hodnocení rizik (B. Marvanová Vargová)
- Zpracovat shrnutí doporučení legislativních opatření týkajících se civilně-právních aspektů ratifikace Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (V. Ježková)

Trvající úkoly z minulých jednání Výboru:

- Zpracovat přehled statistických dat, která je možné sbírat v souvislosti s přestupky s prvky domácího násilí (K. Bělohávková)
- Oslovit Probační a mediační službu a Svaz měst a obcí se žádostí o nominaci člena/členky do Výboru (M. Pavlíček).
- Zaslát návrhy na další osoby z oblasti justice (státní zastupitelství Praha 2, soudce/soudkyně) k oslovení s nabídkou členství ve Výboru (I. Spoustová).
- Na některé z příštích jednání Výboru zařadit bod ke statistikám v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí, které shromažďuje nebo by mohla shromažďovat Policie ČR a pozvat J. Mosleh (M. Pavlíček).
- Na některém z příštích jednání Výboru informovat o statistikách v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí shromažďovaných Eurostatem (B. Marvanová Vargová).

Jednání bylo ukončeno v 15:30.

Schválila:

B. Marvanová Vargová, předsedkyně Výboru

Zapsal: M. Pavlíček, sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů.